



Co-funded by the  
Erasmus+ Programme  
of the European Union

## GODĪGA SPĒLE UN GANDARĪJUMS SPORTĀ

**A5 – Sporta pedagogu apmācība  
un treniņcikla ieviešana bērnu  
apmācībām**

*FAIRHAP projekta novērtējums  
apmācībām: ziņojums par bērnu  
attieksmi pret olimpiskajām vērtībām*



Redaktors



cre thi dev  
creative thinking development

**2018.gada novembris**

**FAIRHAP | Godīga spēle un gandarījums sportā**

**579709-PPE-1-2016-2-EL-SPO-SCP**

## Ziņojums pēc pētījuma rezultātu datiem

### Ziņojuma dokuments

*Rezultāts: FAIRHAP projekta novērtējums apmācībām - ziņojums par bērnu attieksmi pret olimpiskajām vērtībām*

*Projekta aktivitāte: A5 - Sporta pedagogu apmācība un treniņcikla ieviešana bērnu apmācībām*

*Activitātes vadītājs: CRE.THI.DEV. (Grieķija)*

*Iesaistītie partneri: CRE.THI.DEV.(Grieķija), UAIC (Rumānija), ISG (Bulgārija), JELGAVA (Latvija), ISES (Itālija)*

*Izplatīšanas līmenis: Publisks*

*Pārskatīts: visi projekta dalībnieki*

*Dokumenta versija: 1 (galējā versija)*

*Statuss: Apstiprināts*

### **Atruna**

*Šis projekts ir finansēts ar Erasmus+ Eiropas Savienības programmas atbalstu.*

*Šo dokumentu, pilnībā vai daļēji, nedrīkst kopēt, pavairot vai pārveidot jebkādam nolūkam bez FAIRHAP konsistorijarakstiskas atļaujas.*

*Papildus autortiesību apliecinājumam par dokumenta untāsadaļu autoriem jābūt skaidri norādītam.*

*Visas tiesības aizsargātas.*

*Šis dokuments var tikt mainīts bez iepriekšēja brīdinājuma.*

**Copyright © FAIRHAP Consortium, 2017-2019**

## SATURS

1	IEVADS .....	4
1.1	Metodoloģija .....	4
2	GALVENIE SECINĀJUMI .....	5
3	REKOMENDĀCIJAS .....	6

## 1 IEVADS

Šajā projektā ir veikti divi izpētes pētījumi ar rezultātiem par bērnu attieksmi pret olimpiskajām vērtībām projekta piecās Eiropas partnervalstīs (Grieķijā, Rumānijā, Bulgārijā, Latvijā un Itālijā), projekta mērķis ir veicināt olimpiskās vērtības bērniem nodarbojoties ar sportu.

Pētījuma pamatā bija četri pētījuma jautājumi: a) kāda ir bērnu vērtību orientācija un kādā veidā vecāki ietekmē bērnus; b) kā viņi definē un izprot lomu modeļa/elka (sportista) īpašības sportā vai jebkurā citā jomā un kas no to īpašībām atspoguļo viņu vēlmes, c) kā FAIRHAP apmācību sesijas ir ietekmējušas viņus attiecībā uz olimpisko vērtību nozīmi sportā, kā arī viņu dzīvē un ieguvumus no FAIRHAP apmācību sesijām.

The main objectives of this study are:

Pētījuma galvenie mērķi ir:

1. Mērķis. Novērtēt bērnu izpratni un zināšanas par olimpiskajām vērtībām (no 1. aptaujas anketas, apmācību sākumā);
2. Mērķis. Izvērtēt ieguvumu izmaiņas, piedaloties apmācību sesijās (no 2. aptaujas anketas, apmācību beigās);
3. Mērķis. Izpētīt „cieņu pret citiem”: cieņa pret indivīda īpašajām iezīmēm, interesēm un kultūru un taisnīgumu, sportojot un esot kopā ar citiem bērniem nodarbībās. (abās aptaujas anketās);
4. Mērķis. Izpētīt „Atbildīgo personisko un sociālo uzvedību”: atzīt un rīkoties saskaņā ar drošības noteikumiem un procedūrām. Uzticēties savām individuālajām spējām un vērtībām un rīkoties atbildīgi (abās aptaujas anketās).

4

### 1.1 Metodoloģija

Lai novērtētu to pasākumu ietekmi, kurus FAIRHAP projekts rekomendējis visiem bērniem, kuri piedalījušies apmācībās, tika lūgts aizpildīt 2 līdzīgas anketas: vienu pirms apmācības sākuma un otru apmācību beigās, pievienojot dažus jautājumus par viņu vispārējo pieredzi, piedaloties FAIRHAP projektā. Katras valsts apmācības sākuma un beigu datumi bija atšķirīgi un dati tika apkopoti secīgi.

Lai atvieglotu datu apkopošanu, anketas tika tulkotas 6 valodās: angļu, grieķu, rumāņu, bulgāru, latviešu un itāļu.

Kopumā tika apkopotas 1096 aptaujas anketas 2 posmos no 5 partneru valstīm (554 sākumā un 542 apmācību beigās). Bērni vecuma grupā no 7 līdz 13 gadiem un lielākā daļa no viņiem bija zēni (aptuveni 70%).

Anketas bija anonīmas un aizpildītas un iesniegtas apmācību sesiju laikā. Sporta pedagogi bija atbildīgi un uzraudzīja anketu aizpildīšanu.

## 2 GALVENIE SECINĀJUMI

Aptauja tika veikta piecās valstīs (Grieķijā, Rumānijā, Bulgārijā, Latvijā, Itālijā) apkopojot 542 derīgas anketas, kuru rezultāti tika apkopoti apmācību sesiju beigās. Neskatoties uz to, ka aptaujā saturiski nebija pārāk daudz jautājumu, tomēr radās daži interesanti fakti. Kopumā projekta ietekme bija pozitīva. Vislielākā ietekme bija uzvedībai, piemēram, fiziski aizkarta upura aizstāvībai un attieksmei pret bērniem ar dažādu izcelsmi, rīcībnespēju, kā arī attieksmi pret multikulturālismu, iekļaušanu un sociālo nevienlīdzību. Jautājumos kā piemēram – “Kas ir vissvarīgākais sportojot?”, ievērojami vairāk atbildes pēc apmācībām ir atbildēs “prieccāties”, “būt kopā ar draugiem” un “labi pavadīt laiku” visās valstīs. Tāpat visi bērni arī norādījuši, ka sportojot rodas prieks, un FAIRHAP apmācībās iemācījušies izprast olimpiskās vērtības un godīgu spēle. Starp populārākajām atbildēm bija arī, ka sports ir labs laika pavadīšanas veids un ka uzvara nav pats galvenais, bet gan process. Bērni arī norādīja, ka ļoti interesanti ir ka līdzīgas apmācības bija arī citās valstīs, tādējādi sports vieno. Zemāk ir norādītas vērtības, kuras pēc FAIRHAP apmācību sesijām ir saņēmušas pozitīvu ietekmi, kā arī tās, kurām ietekme nav izšķiroša.

### POZITĪVA IETEKME

- Pašvērtējums
- Citu bērnu aizskaršana
- Zēni un meitenes var spēlēt kopā (dzimumu un līdztiesības jautājumi)
- Bērnu ar invaliditāti, kuri ir kautrīgi / zemi, iekļaušana no citas valsts.
- Draudzība ar dažādu valstu bērniem, dažādām kultūrām vai ieradumiem
- Draudzība ar pretinieku spēlētājiem
- Reakcija zaudējot spēli
- Tiesneša lēmumu respektēšana

### NAV IZĶIROŠA

- Pieņemt savā komandā pat ja cits bērns nav izcils sportists
- Pārliecība, ka bērni no dažādām kultūrām ir visvairāk pakļauti sliktām darbībām

Bērni ir iepazīstināti ar vērtībām sporta kontekstā, kā arī citās dzīves jomās, mijiedarbojoties ar pieaugušajiem, kas ir nozīmīgi viņu dzīvē un kuri var veicināt dažādu veidu vērtību izpratni. Pusaudža vecums ir vissvarīgākais posms vērtību attīstībā, jo tas ir identitātes veidošanās laiks. Pusaudža vecumā arvien pieaug nepieciešamība pēc personiskās brīvības, kā arī pieaugoša vajadzība ievērot sabiedrības cerības, jo pēdējās ir būtiskas, lai iegūtu piemērotas uzvedības modeļus. Tādējādi agrā bērnībā bērni vēl nespēj adekvāti novērtēt dažādas situācijas un atbilstoši rīkoties šajā dzīves cikla posmā.

Sports var mācīt tādas vērtības kā godīgums, komandas veidošana, vienlīdzība, disciplīna, iekļaušana, apņēmība un cieņa. Sportam ir tiesības nodrošināt universālu mācību vērtību sistēmu, tādējādi veicinot prasmes, kas nepieciešamas atbildīgai uzvedībai un lēmumu pieņemšanai.

Dalība fiziskajā izglītībā un sportā ir saistīta ne tikai ar pozitīvu ietekmi, bet arī ar negatīvu ietekmi, piemēram, diskrimināciju, agresiju, rasismu utt. Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra un Eiropas Padome (2010, 89. lpp.) Norāda, ka: “Nedrīkst būt diskriminācija pēc dzimuma, rases,

krāsas, valodas, reliģijas, politiskajiem uzskatiem, valsts vai sociālas izcelsmes, saistības ar nacionālo minoritāti, piederību, dzimšanas vai cits statusa". Tomēr aprakstītās problēmas joprojām ir apkārt. Būtu jāatbalsta sporta pedagogi un treneri, lai atpazītu, novērstu un risinātu diskrimināciju un dažādas tās formas.

Viens no FAIRHAP apmācību cikla mērķiem bija radīt izpratni, mainīt attieksmi pret bērniem ar invaliditāti, bērniem no dažādām valstīm, pret bērniem, kuri ir vājāki vai nav ļoti labi sportā, un izglītojot veidot labāku sabiedrību kopumā. Iekļaujošā izglītība dod iespēju attīstīt apmācāmo pozitīvu attieksmi pret vienaudžiem. Bērni mācās tuvoties citiem bērniem, attīstīt individuālu bērnu atšķirību pieņemšanu, apzināties un labāk reaģēt uz citu bērnu vajadzībām, būt iecietīgākiem un saprast savu vienaudžu jūtas un rūpējas par viņiem.

Pedagogiem ir liela nozīme bērnu sociālajā izglītībā. Lielākā daļa izglītības iestāžu, sporta klubu un atpūtas pasākumi apvieno konkurenci un sadarbību, kas, protams, var būt pretrunīga pieredze bērniem. Pedagogam vai trenerim ir jānosaka ierobežojumi un noteikumi, jāpaskaidro lēmums, kas šķiet negodīgs, veicina pozitīvu attieksmi un piedāvā sporta un citas aktivitātes, kas prasa godīgas spēles vērtības. Treneriem ir liela ietekme uz bērniem, tāpat kā viņu tehnisko prasmju attīstībā, kā arī morālo un sociālo prasmju attīstībā.

No iepriekš minētā mēs secinām, ka bērni ir ieguvēji no projektā īstenotā apmācību cikla, iegūstot fiziskās prasmes un spējas, un arī mērķtiecīgi sekmē dalībnieku morālo, sociālo un personisko attīstību. Sporta laukums ir pati sabiedrība, kurā iesaistītajām personām ir ne tikai jādarbojas vislabāk, bet jāprot arī sadarboties, palīdzēt un rūpēties par pārējo komandu. Lai šādi rezultāti tiktu sasniegti ir nepieciešama pedagogu un treneru profesionalitāte. Sporta pedagogiem un treneriem vienmēr ir jāpatur prātā, ka viņiem vajadzētu būt paraugam, mācot bērnus, lai tie spētu pieņemt atšķirīgo un izprast citu dzimumu, valodu, reliģiju, politisko vai citu viedokli, valsts vai sociālo izcelsmi. Tā rezultātā sports var palīdzēt attīstīt cildenākas personības un komandas un, iespējams, labāku pasauli.

### 3 REKOMENDĀCIJAS

Rezultāti atklāja, ka bērniem no dažādām valstīm ir atšķirīgas vērtības prioritātes, un novērotās atšķirības ietver sociālos un kultūras aspektus. Tomēr visi bērni visās valstīs meklē norādījumus un skaidrojumus. Tāpēc ir ieteicams, lai pedagogi pastāvīgi censtos iedrošināt attīstīt bērnu morālās un sociālās vērtības, izmantojot sportu, kas novedīs pie bērnu morālās un sociālās attīstības. Turklāt pedagogiem un treneriem būtu jāsniedz skaidras vadlīnijas par to, kā bērni var rīkoties, risinot situācijas, piemēram, iebiedēšanu, agresiju, vardarbību, aizskaršanu un rupjību, sociālo vienlīdzību, multikulturālisma jautājumus utt.

Fiziskā izglītība un sports var būt platforma, kas veicina olimpisko vērtību attīstību, kas savukārt veicina bērnu personīgo izaugsmi. Tika atzīts, ka sporta treneri un vecāki ir galvenais bērnu ietekmes avots sporta kontekstā: bērni mēdz attīstīt ar sportu saistītas vērtības, kas lielā mērā balstītas uz viņu pedagogu un vecāku attieksmi un uzvedību, atzīstot, ka konkurence un sports ir



Co-funded by the  
Erasmus+ Programme  
of the European Union

motīvi bērnu dzīves prasmju un vērtību mācīšanai. Vērtību apgūšana bērniem vajadzētu būt nepārtrauktā procesā, kuru mācītu pieaugušie, kuri ir saistīti ar bērniem, jo dažām attieksmēm un uzskatiem ir nepieciešams daudz vairāk laika, lai tos varētu nodot no viena otram.